

Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn
[T] (055) 527 29 11
[F] (055) 527 27 04
[E] waterschap@veluwe.nl
[I] www.veluwe.nl

Nota waardering en afschrijving vaste activa

Datum 25 november 2009
Afdeling Financiële en Economische Zaken

Waterschap Veluwe

Inhoudsopgave

1 Inleiding	1
1.1 Algemeen	1
1.2 Ingangsdatum	1
1.3 Hardheidsclausule	1
2 Activering	1
2.1 Definitie investeringen	1
2.2 Waardering	2
2.3 Grensbedragen	2
3 Afschrijvingen	2
3.1 Methode van berekening afschrijvingen	2
3.2 Afschrijvingstermijnen	3
3.3 Startmoment van afschrijven	3
3.4 Desinvesteringen	3
4 Rente	4
4.1 Berekenen bouwrente	4
4.2 Startmoment van renteberekening	4
5 Bijlagen	4
5.1 Onderverdeling vaste activa conform het BBVW	4
5.2 Tabel afschrijvingstermijnen	6
5.3 Argumenten	7

Waterschap Veluwe

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Aan deze nota liggen ten grondslag:

- de verordening met betrekking tot de organisatie van de administratie van het beheer van vermogenswaarden Waterschap Veluwe;
- de voorschriften rond waarderen, activeren en afschrijven die zijn vastgelegd in het besluit beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen (BBVW). De ingangsdatum van deze verslaggevingsvoorschriften is 1 januari 2008.

1.2 Ingangsdatum

De ingangsdatum van het nieuwe beleid voor waardering en afschrijving van vaste activa is 1 januari 2009. Dit betekent dat de meerjarenraming 2009-2013, de begroting 2009, de administratie 2009 en de jaarrekening 2009 op basis van de nieuwe regelgeving worden opgesteld.

1.3 Hardheidsclausule

In niet voorziene situaties of bij substantiële financiële tegenslagen kan afgeweken worden van de richtlijnen in deze nota. Het voorstel tot een afwijking wordt voorzien van argumenten en wordt vastgesteld door het algemeen bestuur.

2 Activering

2.1 Definitie investeringen

Investeringen zijn alle uitgaven voor zaken, die langer dan een jaar ten dienste staan van het waterschap. Deze investeringen worden geactiveerd.

Uitgaven zoals reis- en verblijfkosten, openingen en folders voor inspraakavonden etc. worden niet geactiveerd. Ook niet als deze uitgaven onderdeel uitmaken van een project. De uitgaven worden echter direct in de exploitatie verantwoord.

In beginsel dienen ook de bijdragen van eigen personeel te worden geactiveerd (bij relatief geringe bijdragen mag hiervan worden afgeweken).

De werkzaamheden betreffende de (bege)leiding en uitvoering van een project wordt geactiveerd.

Conform artikel 34 van de BBVW worden de investeringen onderscheiden in:

- immateriële vaste activa
- materiële vaste activa
- financiële vaste activa

In bijlage 1 wordt deze onderverdeling nader gespecificeerd.

Waterschap Veluwe

2.2 Waardering

Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd. Bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief worden op de waardering in mindering gebracht (artikel 58 BBWW).

Activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs, de inkoop- en conversiekosten en andere kosten nodig om het activa op de huidige locatie en in de huidige staat te brengen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Activa, waarvoor het waterschap financiële leasecontracten is aangegaan en waarbij het economisch eigendom bij het waterschap berust, worden op basis van de nominale waarde gewaardeerd.

2.3 Grensbedragen

Relatief geringe investeringsuitgaven kunnen in één keer ten laste van de exploitatie worden gebracht. Waterschap Veluwe hanteert een bruto drempelbedrag van € 50.000 voor werken en plannen (totaalbedrag project) en € 5.000 voor overige investeringen (bedrag per stuk). Investeringsbedragen boven dit drempelbedrag worden geactiveerd.

3 Afschrijvingen

3.1 Methode van berekening afschrijvingen

Door middel van afschrijvingen wordt aangegeven in welke mate een activum in waarde vermindert als gevolg van het gebruik.

Waterschap Veluwe berekent de afschrijvingen op basis van een vast percentage van de kosten van aanschaf of vervaardiging (lineaire afschrijving). Indien in een specifiek geval de voorkeur uitgaat naar een andere wijze van afschrijven (bijv. annuïtair), dan dient dit na een positief advies van de afdeling FEZ, gemotiveerd ter besluitvorming worden voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Waterschap Veluwe hanteert geen restwaarde voor de berekening van de afschrijvingen.

Waterschap Veluwe

3.2 Afschrijvingstermijnen

Op de vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (artikel 60 lid 3 BBVW). Op grond wordt niet afgeschreven, omdat grond zijn waarde behoudt. Voor de immateriële vaste activa geldt een aantal regels:

- de afschrijvingsduur van de kosten van het sluiten van geldleningen en (dis)agio is maximaal gelijk aan de looptijd van de lening (artikel 60 lid 4);
- de afschrijvingsduur van de kosten voor onderzoek en ontwikkeling is maximaal 5 jaar (artikel 60 lid 5);
- de afschrijvingsduur van bijdragen aan activa in eigendom van derden en overige immateriële vaste activa is maximaal 5 jaar tenzij gemotiveerd wordt dat een andere periode passender is (artikel 60 lid 6).

In bijlage 2 worden de afschrijvingstermijnen weergegeven. Indien in een specifiek geval de voorkeur uitgaat naar een afwijkende afschrijvingstermijn, dan dient dit na een positief advies van de afdeling FEZ, gemotiveerd ter besluitvorming worden voorgelegd aan het algemeen bestuur.

3.3 Startmoment van afschrijven

Bij werken en plannen vindt de eerste afschrijving plaats in de maand volgend op de maand waarin de vaste activa in gebruik is genomen of gereed gekomen. Bij grotere investeringsprojecten die meerdere jaren omvatten, dient een fasering aangebracht te worden. Uit deze fasering blijkt de planning van het geheel of in delen gereedkomen van het project. Op basis van deze fasering wordt het moment van afschrijven bepaald.

Ten aanzien van overige investeringen vindt afschrijving plaats vanaf het moment van levering. Zodra het activum in eigendom is verkregen, dient dit te worden geactiveerd.

3.4 Desinvesteringen

Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde (artikel 61 lid 3 BBVW). Deze afwaardering wordt als inhaalafschrijving ten laste van de exploitatierekening gebracht. Bij verkoop van een actief wordt de boekwinst of het boekverlies ten gunste of ten laste van de exploitatierekening gebracht.

Waterschap Veluwe

4 Rente

4.1 Berekenen bouwrente

De activa worden gewaardeerd tegen vervaardigings- of verkrijgingsprijs. In de vervaardigingsprijs wordt de rente opgenomen over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend (artikel 59 lid 3 BBVW).

Als rentepercentage wordt het gemiddelde percentage gehanteerd van de langlopende leningen.

4.2 Startmoment van renteberekening

De werkelijke renteberekening start in de maand waarin de uitgaven op de investering zijn gedaan. De rente wordt toegerekend totdat het activum in gebruik wordt genomen en geactiveerd. In de begroting wordt de rente berekend over een half jaar.

5 Bijlagen

5.1 Onderverdeling vaste activa conform het BBVW

Paragraaf 5.6.3 Vaste activa

Artikel 35

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

Artikel 36

1. In de toelichting op de balans worden de immateriële vaste activa gespecificeerd in:
 - a. afsluiten geldleningen en het saldo van agio en disagio;
 - b. onderzoek en ontwikkeling;
 - c. bijdragen aan activa in eigendom van:
 1. bedrijven;
 2. overheden;
 3. overigen;
 - d. overige immateriële vaste activa.
2. De post 'onderzoek en ontwikkeling' wordt afzonderlijk toegelicht.

Artikel 37

1. Tot de materiële vaste activa behoren zowel werken die in exploitatie zijn als onderhanden werken.

Waterschap Veluwe

2. Tot de materiële vaste activa behoren ook activa waarvoor het waterschap financiële leasecontracten is aangegaan en waarvoor het economisch eigendom bij het waterschap berust.
 3. In de toelichting op de balans worden de materiële vaste activa gespecificeerd in:
 - a. gronden en terreinen;
 - b. vervoermiddelen;
 - c. machines, apparaten en installaties;
 - d. bedrijfsgebouwen;
 - e. woonruimten;
 - f. grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
 - o waterkeringen
 - o watergangen, waterkwantiteitskunstwerken en –gemalen
 - o zuiveringstechnische werken, bij voorkeur gesplitst in:
 - transportsystemen
 - zuiveringsinstallaties
 - slibverwerkingsinstallaties
 - o wegen
 - o vaarwegen en havens
 - g. overige materiële vaste activa.
- 4 t/m 9 toelichting op de balans

Artikel 38

In de balans worden de financiële vaste activa gespecificeerd in:

- a kapitaalverstrekkingen aan:
 1. bedrijven;
 2. overheden;
 3. overigen;
- b leningen aan:
 1. ambtenaren;
 2. bedrijven;
 3. overheden;
 4. overigen;
- c overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer.

Waterschap Veluwe

5.2 Tabel afschrijvingstermijnen

Omschrijving		Termijn
Immateriële vaste activa		
Onderzoek en ontwikkeling		5 jaar
Bijdragen aan activa in eigendom derden		5 jaar
Overige immateriële vaste activa	toetsing legger	5 jaar
	verkiezingen	4 jaar
	sanering waterbodems	30 jaar
	overig	5 jaar
Materiële vaste activa		
Gronden en terreinen	gronden	0 jaar
	inrichting terreinen	30 jaar
Vervoermiddelen		8 jaar
Machines, apparaten en installaties		8 jaar
Bedrijfsgebouwen		30 jaar
Woonruimten		30 jaar
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken		
waterkeringen	aanleg, verbetering	40 jaar
	beheersinstrumenten	10 jaar
watergangen, waterkwantiteits-kunstwerken	watergangen, kunstwerken	30 jaar
	beheersinstrumenten	10 jaar
	baggeren van waterlopen	10 jaar/ 30 jaar
waterkwantiteitsgemalen	bouwkundig	30 jaar
	elektro/mechanisch	15 jaar
	procesautomatisering	10 jaar
zuiveringstechnische werken		
transportleidingen		40 jaar
gemalen	bouwkundig	30 jaar
	elektro/mechanisch	15 jaar
	procesautomatisering	10 jaar
zuiveringsinstallaties	bouwkundig	30 jaar
	elektro/mechanisch	15 jaar
	procesautomatisering	10 jaar
slibverwerkingsinstallaties	bouwkundig	30 jaar
	elektro/mechanisch	15 jaar
Overige materiële vaste activa		5 jaar

Waterschap Veluwe

5.3 Argumenten

5.3.1 Inleiding

In paragraaf 5.3.2 zullen de wijzigingen worden beschreven als gevolg van de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften en de daarmee samenhangende wijzigingen. Bovendien wordt een toelichting gegeven op gemaakte keuzes. In paragraaf 5.3.3 zullen de wijzigingen als gevolg van de gewijzigde financieringsstructuur worden beschreven.

5.3.2 Wijzigingen waardering

A. Indeling materiële en immateriële vaste activa

De indeling van de immateriële en materiële vaste activa wijzigt enigszins in de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften. Vooral ten aanzien van de immateriële vaste activa zijn de regels aangescherpt. De immateriële vaste activa worden onderscheiden in:

1. afsluiten geldleningen en het saldo van agio en disagio;
2. onderzoek en ontwikkeling;
3. bijdragen aan activa in eigendom van bedrijven, overheden of overigen;
4. overige immateriële vaste activa
 - toetsing legger;
 - verkiezingen;
 - sanering waterbodems;
 - overig.

Ad 2) Inzet van middelen ten behoeve van onderzoek en ontwikkeling kan worden geactiveerd indien:

- de investering naar verwachting technisch uitvoerbaar is en;
- de investering in de toekomst nut zal genereren en;
- de uitgaven die aan de investering zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Dit betekent dat 'plannen' als immateriële vaste activa worden aangemerkt en conform de comptabiliteitsvoorschriften in maximaal 5 jaar afgeschreven moeten worden. In de praktijk zijn dit investeringen in onder andere het opstellen van eigen plannen, beheersplannen en OAS-studies. Deze plannen worden op dit moment onder de materiële vaste activa gerubriceerd. Eigen plannen en OAS-studies worden nu in 30 jaar afgeschreven en beheersplannen in 5 jaar. Op dit moment worden verschillende onderhoudsplannen ook geactiveerd onder de materiële vaste activa en afgeschreven in 5 of 10 jaar. Deze onderhoudsplannen maken echter deel uit van het onderhoud en moeten in de exploitatie worden verantwoord.

Waterschap Veluwe

Ad 3) Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd indien:

- er sprake is van een investering door een derde en;
- de investering bijdraagt aan de publieke taak en;
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen en;
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft, of het waterschap anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Investeringen in activa die niet in eigendom zijn van het waterschap worden dus als immateriële vaste activa aangemerkt en in 5 jaar afgeschreven. Van deze afschrijvingsperiode kan worden afgeweken als gemotiveerd wordt dat een andere periode passender is (bijv. periode die is afgestemd op de gebruiksduur van het object waarvoor subsidie wordt verleend, bijv. beekherstel De Grift). Als de subsidieontvanger besluit de investering, waarvoor het waterschap subsidie heeft verstrekt, buiten gebruik te stellen, dan zal het waterschap het actief moeten afwaarderen.

Ad 4)

Legger

Onder de toetsing legger wordt de 5-jaarlijkse toetsing bedoeld. Deze wordt geactiveerd aangezien het een meerjarig nut heeft (5 jaar) en dit bij andere waterschappen ook gebruikelijk is.

Verkiezingen

Om de werkwijze in overeenstemming te brengen met andere collega-waterschappen worden de verkiezingen geactiveerd. In verband met de zittingstermijn van het bestuur zal de afschrijvingstermijn hier 4 jaar bedragen.

Waterbodemsanering

Als de werkzaamheden bestaan uit het wegnemen van (de invloed van) vervuilde waterbodems met als doel de waterkwaliteit te verbeteren, wordt dit gezien als een immaterieel actief en wordt dan in principe in 5 jaar afgeschreven. Aangezien door deze werkzaamheden de waterkwaliteit voor langere tijd verbetert, wordt de afschrijvingstermijn van 30 jaar gehanteerd.

Overige materiële activa

Onder overige immateriële vaste activa wordt ook software verstaan, tenzij deze integraal onderdeel is van de hardware. Dit betekent een presentatiewijziging, aangezien software nu nog onder de materiële vaste activa wordt gerubriceerd.

Waterschap Veluwe

B. Welke bedragen worden geactiveerd?

Investerings zijn alle uitgaven voor zaken, die langer dan een jaar ten dienste staan van het waterschap. Deze investeringen worden geactiveerd. Ook een redelijk deel van de ondersteunende diensten kan in de vervaardigingsprijs worden opgenomen en dus worden geactiveerd. De externe kosten voor inspraakavonden (bijv. advertenties) en advieskosten van deskundigen worden geactiveerd. Reis- en verblijfkosten, openingen en cateringbonnen worden niet geactiveerd, maar direct in de exploitatie verantwoord.

In beginsel dienen volgens de comptabiliteitsvoorschriften ook de bijdragen van eigen personeel te worden geactiveerd (bij relatief geringe bijdragen mag hiervan worden afgeweken). In de toelichting op de comptabiliteitsvoorschriften wordt aangegeven dat bijdragen van eigen personeel niet hoeven te worden geactiveerd bij:

- de (weinige) uren bij aankoop van een investeringsgoed of een bijdrage aan derden;
- nadenken voorafgaand aan een voorbereidingsproject (eventueel met uitzondering van subsidies).

Wel moet geactiveerd worden bij omvangrijke eigen bijdrage aan met name nieuwbouw.

Vanwege bovenstaande en het bevorderen van de uniformiteit, de transparantie en de onderlinge vergelijkbaarheid worden de werkzaamheden betreffende de (bege)leiding en uitvoering van een project geactiveerd. Dit betreft zowel de eigen uren als eventuele uitbesteding. Werkzaamheden in het kader van opdrachtgeverschap worden niet geactiveerd.

Volgens de comptabiliteitsvoorschriften mogen relatief geringe uitgaven in één keer ten laste van de exploitatie worden gebracht. Wij stellen voor om een bruto drempelbedrag te hanteren van € 50.000 voor werken en plannen (totaalbedrag project) en € 5.000 voor overige investeringen (bedrag per stuk) en ook € 5.000 voor I&O-projecten (totaalbedrag per project). Investerings boven dit drempelbedrag worden geactiveerd. Deze grens is gekozen uit praktisch oogpunt: bij een grens lager dan € 50.000 wordt het moeilijk om bij de begroting te bepalen of een project geactiveerd zal worden of uit de exploitatie moet worden betaald. De grens van € 5.000 voorkomt dat veel kleine investeringen (computers, meubilair e.d.) wordt geactiveerd. Op dit moment worden deze ook niet geactiveerd.

C. Wijzigingen afschrijving

In de comptabiliteitsvoorschriften wordt voorgeschreven dat de activa jaarlijks afgeschreven dient te worden volgens een stelsel dat is afgestemd met de verwachte

Waterschap Veluwe

toekomstige gebruiksduur. Daarom is door de werkgroep intern met medewerkers gesproken over de verwachte gebruiksduur van investeringen, waarbij gebruik is gemaakt van hun kennis en ervaring. Bovendien is geïnventariseerd welke afschrijvingstermijnen worden gehanteerd bij de waterschappen Vallei & Eem, Zuiderzeeland en Groot Salland.

Conform de huidige werkwijze stelt de werkgroep voor om de afschrijvingen te berekenen op basis van een vast percentage van de aanschaf (lineaire afschrijving). Deze werkwijze is gebruikelijk bij overheden.

De restwaarde is de ingeschatte waarde aan het eind van de gebruikstermijn. Wij stellen voor om de te hanteren restwaarde gelijk aan nul te stellen in verband met de grote mate van onzekerheden over een eventuele restwaarde. Bovendien worden de afschrijvingstermijnen afgestemd op de gebruiksduur, dus is te verwachten dat de restwaarde vaak nihil is. Deze werkwijze is conform de huidige werkwijze.

Bedrijfseconomisch gezien is afschrijven vanaf het moment van ingebruikname de meest zuivere vorm. De werkgroep stelt dan ook voor om bij werken en plannen af te schrijven vanaf het moment van ingebruikname of gereed melding. Ten aanzien van overige investeringen vindt afschrijving plaats vanaf moment van levering. Op dit moment wordt (met uitzondering van enkele grotere zuiveringsprojecten) afgeschreven vanaf de maand volgend op de maand van investering.

Volgens de comptabiliteitsvoorschriften is het niet toegestaan op grond af te schrijven, omdat grond zijn waarde behoudt. Indien grond toch in waarde vermindert (bijvoorbeeld als het een andere bestemming krijgt), dan dient een afwaardering plaats te vinden. Op dit moment wordt op een aantal grondaankopen wel afgeschreven (30/60 jaar).

D. Bouwrente

In de comptabiliteitsvoorschriften wordt voorgeschreven dat in de vervaardigingsprijs de rente wordt opgenomen over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend. Op dit moment wordt over een beperkt aantal onderhanden projecten rente toegerekend, omdat de overige projecten direct worden geactiveerd. Bij de nieuwe werkwijze zal dus rente worden berekend over alle onderhanden projecten.

Als rentepercentage wordt het gemiddelde percentage gehanteerd van de langlopende leningen.

Waterschap Veluwe

E. Overige wijzigingen naar aanleiding van comptabiliteitsvoorschriften

In de toelichting op de regelgeving wordt expliciet aangegeven dat baggeren als een beheer- en onderhoudsactiviteit wordt beschouwd, die als exploitatielast moet worden verantwoord. De kosten van groot onderhoud kunnen echter wel geactiveerd worden. Bij het activeren moet wel de componentenbenadering worden toegepast. Dit betekent dat het deel van het project, dat betrekking heeft op groot onderhoud, wordt afgeschreven tot aan het volgende moment van uitvoering van het groot onderhoud. Het deel van het project dat langer meegaat, wordt over een langere periode afgeschreven.

Als de werkzaamheden bestaan uit het wegnemen van (de invloed van) vervuilde waterbodems met als doel de waterkwaliteit te verbeteren, wat eigenlijk altijd het geval is, wordt dit gezien als een immaterieel actief en wordt dan in principe in 5 jaar afgeschreven. Aangezien door deze werkzaamheden de waterkwaliteit voor langere tijd verbetert, wordt voorgesteld de afschrijvingstermijn van 30 jaar te handhaven.

Op dit moment worden vervangingsinvesteringen in zuiveringsinstallaties (bijv. procesautomatisering) gedeeltelijk in de exploitatie geboekt als onderhoudskosten en gedeeltelijk ten laste van de onderhoudsvoorziening zuiveringstechnische werken gebracht. De oorspronkelijke investering blijft in de activa staan, waarover wordt afgeschreven in 30 jaar. De gebruiksduur van deze vervangingsinvesteringen wordt in dit voorstel aangepast aan de verwachte gebruiksduur van 10 jaar. Daarom worden deze vervangingsinvesteringen in de toekomst niet meer ten laste van de exploitatie geboekt, maar geactiveerd.